

Væl- komin

Oddagrein

Í morgin kemur danski forsætisráðharrin Poul Nyrup Rasmussen á vitjan í Føroyum - fyrri fyrstu ferð. Hann er boðin henda vegin av landsstýrinum. Undanfarni løgmaður beyð eisini Nyrup til Føroya, men tá hevði hann ikki stundir til tess. Nú kemur hann so.

HÓAST vitjanin verður stutt og tað longu er greitt, at tann veruliga vitjanin ikki verður fyrr enn í summar, so rokna nógvir føroyingar við, at henda vitjanin kann fáa stóran týðning fyrri bæði viðurskiptini í Føroyum og eisini viðurskiptini millum Føroyar og Danmark. Vitjanin kemur í lag bert fáar dagar, áðrenn landsstýrið skal til Danmarkar at samráðast við donsku stjórnina.

TAD er einki at dylja yvir, at hóast føroyingar altíð hava borið orð fyrri at vera gestabliðir, so munnu mangir føroyingar í dag eygleiða hesa donsku vitjan við sera ivasomum eygum. Tað er sum um at tær avtalurnar, sum hava verið gjørdar millum hesar báðar partarnar av ríkinum hesi seinastu árin, eru ikki bert upp-fataðar sum nakað gott fyrri Føroyar, hvat meiningin annars nettup skuldi vera. Mangir føroyingar - hóast teir eisini eru takksami móttvegis dønnum eitt nú í sambandi við endurfiggng av okkara uttanlandaskuld - halda ikki, at sokallaðu kreppuloysnirnar hava givið tað úrslit, sum tær annars áttu fyrri Føroyar og fólkid her býr. Tey eru mong, sum í størri og størri mun seta spurningin: um ikki hesar loysnir í ávisan mun ella stóran mun vórðu gjørdar fyrri at bjarga donskum kreditorum, tvs. bankum, kreditfeløgum o.ø. sum annars høvdu vágað sín pening í Føroyum, men av tí at her vóru so nógvir pengar upp á spæl, at okkurt mátti gerast fyrri at bjarga, í hvussu so er einum stórum parti av teimum.

VIT siggja í dag, hvussu ilt donsku kreditfeløgini hava við at gera nakra sum helst avtalu við føroysku kommunurnar, sum als ikki klára at rinda síni lán aftur. Hesi kreditfeløg bera seg so láttliga at, at tey hava hótt við at taka graslíkin av okkara fótbóltsvøllum. Skulu hesi kreditfeløg, sum sjálvi hava risikerað pening, sleppa heilt snikkaleys undan sínum "iløgu-ævintýrum" bara tí at tað er staðfest, at ein kommuna kann ikki fara á heysin! Skulu nú komandi ættarlið, sum tó tykjast flýggja av landinum, hefta fyrri, hvat umrøddu kreditfeløg saman við lokalpolitikkarum og føroyskum peningastovnum hildu vera skilagðar iløgur! Í blaðnum í dag prenta vit bræv frá føroyskum samfelagsfrøðingi til danska forsætisráðharran. Tað er hart og kontant Helst verður tað við til at loysa upp fyrri nøkrum av tí, sum í dag bylgist innan í mongum føroyingi. Hvat sigur Nyrup til tað? Tað lysti okkum at frætt. Annars hjartaliga vælkomin Nyrup. Livst so spyrst.

Sosialurin

Á heysti 1936 stóð ein tekning av Stauning í danska keipublaðnum Blæksprutten, har hann er teknaður sum ein grindahvalur. Hann ger landgongd, meðan føroyingar veittra við donskum fløgum, eru í reyðari húgvu og rópa hurrá í fjørni og umborð á bátum, sum hava ríkið hvalin á land

Flestu forsætisráð- harrar hava vitjað her á klettunum

Í leygardagsblaðnum søgdu vit frá forsætismálaráðnum, sum hevur Føroyar og viðurskipti viðvíkjandi Føroyum undir sær. Poul Nyrup Rasmussen kemur higar í morgin, og í tí sambandinum líta vit aftur um bak og hyggja at onkrum forsætismálaráðharravitjanum, sum hava verið áður

vísti hann á, hvussu menn-
ingin hevði verið í Norðurl-
lundum og í Týskalandi.

Kom í Blæksprutten

Stauning vitjaði aftur í Føroyum 7. juli í 1936. Á tí ferðini vitjaði hann eisini í Íslandi. Støðan í Føroyum var, sum hon hevur verið hesi seinastu árin. Borgar-
kríggid í Spania bar við sær, at fiskaprisirnir vóru í botni, og fiskivinnan lá av teirri grund í andaleypi.

Arbeidsmenninir í Havnini gjørdur av at geva Stauning eina tignarlaga móttøku. Teir syrgdu fyrri, at fløgg og flaggstengur á neystunum vóru í hampuliga góðum standi, og teir gingu við hornkestri, felagsmerki og tveimum donskum fløgum á odda í felag úr kommunuskúlagarðinum og út á bryggjuna.

Rómin man ivaleyst hava verið stórir, tí í kenda danska keipublaðnum, Blæksprutten, er seinni um heystið ein tekning av forsætismálaráðharranum, ið er teknaður sum ein grindahvalur. Hann ger land-

Flestu forsætismálaráðharrarnir hava verið skjóttir at vitja í Føroyum, eftir at teir hava tikið við starvinum. Vit hoyrdu sunn-
dagin í útvarpinum, at Jógv-
an Arge greiddi frá, tá danski uttanríkisráðharrin, C. Moltke greivi, var í Føroyum og vitjaði um ólavskumundið í 1924. Hann var radikalur uttanríkisráðharrin í samgongu-
stjórnini, sum Stauning hevði skipað í apríl sama árið millum javnaðarmenn-
inar og teir radikalu. Moltke var fyrsti uttanríkisráðharrin, sum vitjaði í Føroyum.

Árið eftir kom Stauning til Føroyar at vitja. Rembingarnar vóru stórar í Føroyum um hetta mundið, men tað vóru ikki bara somu spurningar, sum tá vóru á lofti, um vit sammeta vit tað, sum hoyrist undan vitjanini hjá forsætismálaráðharranum í morgin.

Nina Bang, ið var kenslu-
málaráðharrin í stjórnini hjá Stauning og sum annars var fyrsti kvinnuligi ráðharrin í øllum heiminum, hevði spurt seg fyrri í lögtinginum, hvat føroyskir politikkarar hildu skuldi vera skúlamál. Løgtingsval hevði verið 22. januar 1924. Amtmaðurin og prósturin høvdu havt atkvøðurætt fram til tað valið, men nú fyrispurningurin kom frá donsku stjórnini var prósturin farin úr tinginum. Amtmaðurin var framvegis í tinginum, men hann hevði ikki atkvøðurætt. Tingið var mannað við 10 sjálvstýris-
monnum og 13 sambands-
monnum, og tí var kanska ikki so undarligt, at ein meiriluti atkvøddi ímóti føroyskum skúlamáli.

Á fundi í arbeids- mannafelagnum

Tá Stauning kom til Føroya um mánaðarskipti aug-

ust september helt hann røðu í lögtinginum, og tað dæmði Jóannes bónda lítið. Hann helt tað vera ófólkaligt, at ein danskur ráðharrin talaði í lögtinginum, uttan at tingið hevði játtað honum serligt loyvi at gera tað.

Stauning ferðaðist kring oyggjarnar, og millum annað var hann til havnavigslu suðuri í Vági 2. september.

Stauning helt til hjá amt-manninum, og eftir áheitan frá nevndini í Havnar Arbeidsmannafelag var hann á fundi saman við nevndini og kvøldið eftir á limafundi í felagnum. Tá var føroyski javnaðarflokkurin ikki stovnaður. Stauning rósti arbeidsmonnum fyrri, at teir nøkur ár framman undan vóru gingin saman í felag, men hann metti hetta ikki at vera nóg mikið og heitti á teir um eisini at royna at vinna sær umboðan í kommunustýrum og í tinginum. Í tí sambandinum

Framhald á síðu 11